

KAN/13/2014

375 § LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYS -LUONNOKSESTA LUKIOLAIN
MUUTTAMISEKSI

Rehtori Juha Sainio ja koulutoimenjohtaja Tuomas Erkkilä:

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Nokian kaupungilta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuis-koulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta. Lausunto on pyydetty toimittamaan ministeriöön 17.11.2014 mennessä. Esityksen pääasiallinen sisältö koskee lukiolain muuttamista järjestämisluvien myöntämisedellytysten ja kriteereiden osalta.

Uudessa laissa esitetyt järjestämisluvan edellytykset jakautuvat toiminnallisiin ja taloudellisiin edellytyksiin. Jatkossa tulee myös arvioitavaksi yhteistyö muiden koulutuksen järjestäjien sekä korkeasteen koulutuksen järjestäjien kanssa. Hallituksen esityksen mukaisesti uudet järjestämisluvut tulevat voimaan 1.1.2017 alkaen.

Hallituksen esityksessä lukiolain muuttamisesta ja sen yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetään järjestämisluvan myöntämiskriteerit, mutta niiden täyttymisen edellytyksiä ei käsitellä yksityiskohtaisesti. Miten arvioidaan esimerkiksi toiminnan pitkän tähtäimen edellytykset, kustannustehokkuus, järjestäjän vakavaraisuus ja opetuksen laatutekijät? Lausunnon antaminen yleisellä tasolla asetettuihin kriteereihin on vaikeaa.

Vahvemmat koulutuksen järjestäjät on mainittu tavoiteasettelussa. Tätäkään asiaa ei ole riittävästi avattu. Uhkatekijänä on liian suurten koulutuksen järjestäjien muodostuminen pelkästään taloudellisista näkökulmista. Järjestämisedellytyksien arvioiminen perustuisi tarkoituksenmukaisuusharkintaan. Lisäksi hakijalla ei olisi lakiin perustuvaa oikeutta lukiokoulutuksen järjestämisluvan saamiseen, vaikka luvan myöntämiselle säädetyt edellytykset täyttyisivät.

Ongelmallisena nähdään, miten järjestämisluvan myöntämiseen liittyvä opetus- ja kulttuuriministeriön harkinta olisi kuntia kohtaan tasapuolista ja läpinäkyvää. Hallituksen esitys tarkoittaa sitä, että opetus- ja kulttuuriministeriölle annetaan mahdollisuus päättää valtakunnallisesta lukiokoulutuksen järjestäjäverkosta käytännössä rajoittamattoman harkintavallan puitteissa. Hallituksen esitykseen on koottu järjestämisluvan edellytyksiä, mutta avoimeksi jää, mikä merkitys kriteereillä tulee kokonaisharkinnassa olemaan.

Toisella asteella nuoret haluavat opetuksen järjestäjän kokemuksen perusteella pääsääntöisesti opiskella lähellä kotiaan. Jos lukio-koulutuksen verkosto tiivistyy rajusti, voidaan pohtia ajaako se nuo-

ria oman elämänsä kannalta vähemmän mielekkäisiin valintoihin ja mahdollisesti moninkertaistaa yhteiskunnallisia kustannuksia myöhemmässä vaiheessa esimerkiksi pidentyvien koulutusaikojen muodossa.

Erääksi tavoitteeksi uudessa lainsäädännössä on asetettu alueen lukiokoulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen, yliopistokoulutuksen ja vapaan sivistystyön yhteistyön vahvistaminen. Tavoitetta voidaan pitää hyvänä, mutta samalla se asettaa hyvin eriarvoiseen asemaan kaupungit/kunnat, joissa ammattikorkeakoulut ja yliopistot ovat fyysisesti lähellä lukiota ja kaupungit/kunnat, jotka sijaitsevat fyysisesti kauempana korkea-asteen oppilaitoksista.

Uusi lainsäädäntö voi vaarantaa toiminnan pitkäjänteistä kehittämistä. Pitkäjänteisellä pedagogisella kehittämistyöllä ja taloudellisilla investoinneilla tulee olla merkitystä järjestämisluvan myöntämiselle. Kunnan näkökulmasta valtion tasolla tehtävien päätösten tulee olla kauaskantoisia. Lisäksi järjestämislupaharkinnassa toivotaan huomioitavan lukioiden painotukset ja omaleimaisuus tai niiden säilyttäminen kunnan oman päätöksenteon rajoissa.

./.

Liite: Hallituksen esitys (luonnos) järjestäjäverkosta

Kj: Kh päättää

hyväksyä edellä esittelyosassa olevan lausunnon ja toimittaa sen edelleen opetus- ja kulttuuriministeriöön.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Otteen pöytäkirjasta oikeaksi todistaa
Nokian kaupungin hallintokeskuksessa

Nokiolla, 13.11.2014

Tarja Kotakorpi, toimistosihteeri
hallintokeskus